

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Кафедра міжнародної інформації

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

для студентів

галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітній рівень	магістр
освітня програма	Міжнародні комунікації
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладач: **Фролова О.М.**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2021

ВСТУП

1. Мета дисципліни – надання студентам знань та навичок ефективного управління міжнародною комунікацією та новітніми комунікаційними тенденціями у міжнародних відносинах, ознайомлення студентів із особливостями сучасного стану та тенденціями глобальних комунікаційних процесів, визначивши можливості та необхідність їх використання для вирішення глобальних проблем сучасності та сталого розвитку.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни

- володіти загальними знаннями про теорію міжнародних комунікацій;
- знати закономірності та особливості змін у сучасному глобалізованому світі, негативні наслідки та виклики процесів інформатизації та глобалізації;
- розуміти роль міжнародних організацій та інших суб'єктів міжнародних відносин у вирішенні глобальних проблем сучасності;
- володіти знаннями про норми міжнародного права;
- вміти працювати з інформаційними джерелами, аналізувати комунікативні процеси та писати інформаційні матеріали.

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальний курс включає вивчення концептуальних і методологічних засад дослідження міжнародних комунікацій на рівні міжнародних організацій, держав та міждержавних асоціацій, транснаціональних корпорацій та приватних осіб, пов'язаних із запланованою трансформацією суспільства із стану небезпеки, бідності, нерівності до міжнародної безпеки, динамічного соціально-економічного зростання та вирішення глобальних проблем сучасності.

4. Завдання (навчальні цілі). Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні комунікації та глобальний розвиток» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Міжнародні комунікації» спеціальності 291 - міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, зокрема:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті
- ФК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному
- ФК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, теоретичні та

методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень

- ФК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи
- ФК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України
- ФК11. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми/методи і технології викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	2	3	4	5
1. Знати та оволодіти теоретичними знаннями про:				
1.1	наслідки процесу глобалізації: позитивні та негативні	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, проміжний модульний контроль	5%
1.2	природу, роль та цілі міжнародної комунікації	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, проміжний модульний контроль	5%
1.3	діяльність основних суб'єктів міжнародної комунікації	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, проміжний модульний контроль	5%
1.4	механізми та інструменти «комунікації для розвитку»	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Виступи на семінарських заняттях, проміжний модульний контроль	10%
2. Вміти:				
2.1	виокремлювати характерні ознаки, тенденції розвитку та загрози сучасного глобалізованого світу	Лекція, семінарське заняття, аналітична робота	Оцінка якості виконання завдання та його презентації на занятті	10%

2.2	визначати та давати характеристику глобальним проблемам сучасності за сферами	Лекція, семінарське заняття, виконання кейс-проектів	Оцінка якості виконання завдання та його презентації на занятті	10%
2.3	генерувати можливі комунікативні рішення для глобального розвитку та визначати участь міжнародного співтовариства у вирішенні проблеми	Лекція, семінарське заняття, виконання кейс-проектів	Оцінка якості виконання завдання та його презентації на занятті	20%
2.4	аналізувати участь України у міжнародних програмах і проектах щодо глобального розвитку	Лекція, семінарське заняття, аналітична робота	Оцінка якості виконання завдання та його презентації на занятті	15%
3. Отримати базові комунікативні навички:				
3.1	під час участі або організації обговорення способів та механізмів використання міжнародної комунікації для вирішення глобальних проблем сучасності	Семінарське заняття, виконання кейс-проектів, предметні дискусії	Оцінка активності й участі в обговоренні	5%
3.2	в процесі пошуку інформації в результаті добровільного, взаємного обміну нею між зацікавленими учасниками	Семінарське заняття, виконання кейс-проектів, предметні дискусії	Оцінка активності й участі в обговоренні	5%
4. Автономність та відповідальність:				
4.1	Самостійно приймати рішення щодо оптимального шляху вирішення проблеми	Виконання завдань самостійної роботи	Оцінка якості виконання завдань самостійної роботи	5%
4.2	Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за прийняте рішення	Виконання завдань самостійної роботи	Оцінка якості виконання завдань самостійної роботи	5%

7. Схема формування оцінки:

Робота студентів впродовж семестру оцінюється за 100-бальною шкалою, що включає відповіді на семінарських заняттях (участі у дискусії), виконання практичних завдань для самостійної роботи, написання модульних контрольних робіт, виконання кейс-проекту та підсумковий контроль знань (іспит).

7.1. Форми оцінювання студентів.

- семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна контрольна робота (20 балів/10 балів).
2. Звіти за планом на семінарських заняттях (30 балів/25 балів).
3. Кейс-проект (10 балів/5 балів).

- підсумкове оцінювання:

1. Форма оцінювання – іспит;
2. Максимальна кількість балів які можуть бути отримані студентом – 40 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	ЗМ1	ЗМ2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	15	25	20	60
Максимум	25	35	40	100

Студент допускається до екзамену за умови виконання всіх передбачених планом робіт.

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше ніж 40 балів.

7.2 Організація оцінювання

Відповіді на семінарських заняттях відбуваються протягом семестру. Виконаний самостійно кейс проект представляється на занятті або здається у письмовій формі.

Модульна контрольна робота відбувається в письмові формі.

7.3. Шкала відповідності оцінок

<i>За національною шкалою</i>	<i>За 100 – бальною шкалою</i>
Відмінно/Excellent	90-100
Добре/Good	75-89
Задовільно/Satisfactory	60-74
Незадовільно/Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
Змістовий модуль 1. Основні виміри концепції міжнародної комунікації для розвитку				
1	Тема 1. Історія та сучасні тенденції міжнародної комунікації.	2	2	5
2	Тема 2. Завдання, цілі та інструменти здійснення міжнародної комунікації для розвитку	2	2	5
3	Тема 3. Особливості діяльності суб'єктів міжнародної комунікації	2	1	5
4	Тема 4. Організаційні та нормативно-правові засади розвитку міжнародної комунікації	2		5
	Модульна контрольна робота 1		1	5
Змістовий модуль 2. Роль міжнародної комунікації у глобальному розвитку людства: практичний вимір.				
5	Тема 5. Глобальні проблеми людства на сучасному етапі розвитку.	2	2	5
6	Тема 6. Міжнародна комунікація задля реалізації цілей сталого розвитку	2	2	10
7	Тема 7. Роль міжнародної комунікації у глобальному розвитку людства: практичний вимір. Участь України у міжнародних програмах і проектах щодо глобального розвитку	4	3	10
	Підсумкова модульна контрольна робота		1	10
	ВСЬОГО	16	14	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **16 год.**

Семінарські – **14 год.**

Самостійна робота - **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНІ ДжЕРЕЛА:

Основні:

1. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. – К.: Вадекс, 2020
2. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах. Навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2018. – 80 с.
3. Комунікативні тренди міжнародних відносин. Монографія/Макаренко Є.А., Рижков М.М., Піпченко Н.О. та інші. – К.: Центр вільної преси, 2016.
4. Міжнародна інформаційна безпека: теорія і практика. Підручник/ / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.М., Кучмій О.П., Фролова О.М. К.: Центр вільної преси, 2016, 420 с.
5. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Кучмій О.П., Фролова О.М.. – К.: Центр вільної преси, 2017, 534 с.
6. Почепцов Г. Теория коммуникации. – М. : Рефл-бук, К. : Ваклер, 2006.
7. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006. – 663 с.
8. Стратегічні комунікації, К.: Vadex, 2019, 446 с.
9. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Колективна монографія. К.: Вадекс, 2018, 542 с.
10. Макаренко Є. А., Рижков М. М., Піпченко Н. О. та ін. Зовнішньополітичні комунікативні технології, К.: Центр вільної преси, 2016, 416 с.
11. Communication for Development. A Practical Guide/ Swiss Agency for Development and Cooperation, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eda.admin.ch/dam/deza/en/documents/publikationen/Diverses/Communication-for-development-Manual_EN.pdf Дата звернення: 1.10.2020
12. Communication lies at the heart of Sustainable Development/UNICEF/ https://www.unicef.org/cbsc/index_42328.html Дата звернення: 5.12.2020
13. Good Practices in Development Communication/ OECD/ <http://www.oecd.org/dev/DevCom%20Publication%20Good%20Practices%20in%20Development%20Communication.pdf> Дата звернення: 11.12.2020
14. June Lennie, Jo Tacchi Evaluating Communication for Development, 2013 https://books.google.cl/books?hl=es&lr=&id=QuS3wnglemsC&oi=fnd&pg=PR3&dq=evaluating+communication+for+development&ots=tUOWLrDDkt&sig=iKQq2Zs__qEF69CrsCMIQ0Hx9c#v=onepage&q=evaluating%20communication%20for%20development&f=false Дата звернення: 1.10.2020
15. Thussu D. International Communication: Continuity and Change. – 3rd ed. – London : Bloomsbury Academic, 2018. – 392 p.

Додаткові:

1. Європейські комунікації. Монографія/ Макаренко Є.А., Ожеван М.А., Рижков М.М. та інші. – К. : Центр вільної преси, 2007
2. Квіт С. Масові комунікації : підручник. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
3. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід : [пер. з англ.] – К. : К.І.С., 2002. – 264 с.
4. Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии двадцатого века, К.: Ваклер, 1999, 348 с.
5. Українська дипломатична енциклопедія: у 5 т., Харків: Фоліо, 2013.
6. Фролова О.М., Мирончук Л.М. Стратегічні комунікації як засіб врегулювання міграційної кризи в ЄС, Політичне життя, 2021, Вип.2
7. Фролова О.М. Глобалізаційні процеси в інформаційній сфері та їх вплив на новий світовий порядок/ «Міжнародні відносини». Серія: Політичні науки (спецвипуск), № 17, 2017
8. Фролова О.М. Міжнародне співробітництво в галузі забезпечення інформаційної безпеки/ Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини, 2019 р., випуск 46, С.123-136
9. Шевченко О. В. Корпоративні комунікації. Підручник. – К.: ІМВ, 2016. – 185 с.
10. Шмідт Е., Коен Дж. Новий цифровий світ: як технології змінюють державу, бізнес і наше життя : [пер. з англ.]. – К. : Літопис, 2015. – 368 с.
11. APEC Telecommunications and Information Working Group Strategic Action Plan 2016–2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.apec.org/~media/Files/Groups/TEL/20150331_APEC%20TEL%20Strategic%20Action%20Plan%202016–2020.pdf. Дата звернення: 1.10.2020
12. Armitage R.L. Election '08, Smart Power '09 / Richard L. Armitage and Joseph S. Nye. // Global forecast: the top security challenges of 2008. [Ed. by Carola McGiffert and Craig Cohen]. – Washington: The CSIS Press, 2007. – P. 55–57.
13. Aronson J. International Communications [Electronic resource] / Jonathan D. Aronson // Oxford Bibliographies. – 2017. – Mode of access : <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199756841/obo-9780199756841-0066.xml>. – Title from the screen.
14. Bassette, Guy. 2006. People, Land, and Water: Participatory Development Communication for Natural Resource Management. London: Earthscan and the International Development Research Centre
15. Berkowitz B. D. (2003). The new face of war: How war will be fought in the 21st century / B. D. Berkowitz. – New York: Free Press, 2007. – 272 p.
16. Dance F. The 'Concept' of Communication // Journal of Communication. – Vol. 20. – Issue 2. – 1 June 1970. – Pp. 201-210.
17. Davidson W., George A. An Outline for the Study of International Political Communications // Public Opinion Quarterly. – Vol. 16. – Issue 4. – 1 January 1952. – Pp. 501–511.
18. Downing, John D. H. "International Communication". The International Encyclopedia of Communication. Blackwell Publishing. Retrieved 21 November 2012.

19. Ely, Adrian, Zwanenberg, Patrick Van, & Stirling, Andrew (2010). Technology Assessment: New Model of Technology Assessment for Development. Accessed online from http://steps-centre.org/wp-content/uploads/Technology_Assessment.pdf Дата звернення: 2.05.2021
20. Food and Agriculture Organization. "Communication: A key to human development" ..
21. Galtung J. A Structural Theory of Imperialism // Journal of Peace Research. – Vol. 8. – No. 2. – 1971. – P. 93.
22. Global Trends 2025: A Transformed World. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.aicpa.org/research/crahorizons2025/globalforces/downloadable documents/globaltrends.pdf>. Дата звернення: 1.10.2020
23. Global Trends 2030: Alternative Worlds [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dni.gov/files/documents/Interactive%20Le%20Menu.pdf>. Дата звернення: 4.10.2020
24. Gompert D.C. National Security in the Information Age [Електронний ресурс] / D.C. Gompert. – Published by RAND Santa Monica, CA. – Режим доступу: <http://www.rand.org/pubs/reprints/RP736.html>. Дата звернення: 18.09.2020
25. Hanson E. A History of International Communication Studies [Electronic resource] / Elizabeth C. Hanson // Oxford Research Encyclopedia of International Studies. – 2017. – Mode of access : <http://oxfordre.com/internationalstudies/view/10.1093/acrefore/9780190846626.001.0001/acrefore-9780190846626-e-63>. Дата звернення: 11.03.2021
26. Lord C. [Public Diplomacy and Soft Power] in Waller, ed. Strategic Influence: Public Diplomacy, Counterpropaganda and Political Warfare, Washington, IWP Press, 2009, 399 p.
27. Mapping The Global Future. Report of the National Intelligence Council's 2020 Project [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dni.gov/nic/NIC_globaltrend2020.html
28. Mapping The Global Future. Report of the National Intelligence Council's 2020 Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dni.gov/nic/NIC_globaltrend2020.html. Дата звернення: 12.10.2020
29. Mefalopulos, Paolo (2008). Development Communication Sourcebook: Broadening the Boundaries of Communication. Washington DC: International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank. p. 224. ISBN 978-0-8213-7522-8.
30. Melcote, Srinivas R. & Steeves, Leslie, H. 2001. Communication for Development in the Third World: Theory and Practice for Empowerment. 2nd Ed. London: Sage Publications, Ltd.
31. Nye J.S. Power and Interdependence: World Politics in Transition / Joseph S. Nye, Robert O. Keohane. – New York: Longman, 2000. – 273 p.
32. Nye J.S. Soft Power. The Means to Success in World Politics / Joseph S. Nye. – New York: Public Affairs, 2004. – 192 p.

33. Nye J.S. *The Paradox of American Power: Why the World's Only Superpower Can't Go it Alone* / Joseph S. Nye. – New York: Oxford University Press, 2002. – 240 p.
34. Olivie I., Garcia-Calvo C., Gracia M. [Elcano Global Presence Report 2015]. 2015, Madrid, Real Instituto Elcano, 90 p. URL: http://www.realinstitutoelcano.org/wps/portal/rielcano_en/publication?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/elcano/elcano_in/publications/elcano-global-presence-report-2015. Дата звернення: 27.11.2020
35. Peters J. *Speaking into the Air: A History of the Idea of Communication*. – Chicago : University of Chicago Press, 1999. – 304 p.
36. Quebral, N. C. (2011). *DevCom Los Banos Style*. Lecture delivered during the Honorary Doctorate Celebration Seminar, LSE, University of London, December 2011.
37. Quebral, N.C. (1975). "Development communication: Where does it stand today?". *Media Asia*. 2 (4): 197–202.
38. Quebral, Nora C. (1972–1973). "What Do We Mean by 'Development Communication'?". *International Development Review*. 15 (2): 25–28.
39. Quebral, Nora C. 2007. *Reflections on Development Communication: Update on Development Communication*. In 'Philippine Communication Today'. Maslog, Crispin C. Editor. Quezon City, Phil.: New Day Publishers.
40. Schneider Jiri *Globalization and think-tanks // SAREM International seminar*. — Istanbul, 2003.
41. Smith J. A. *The Idea Brokers: Think Tanks and the Rise of the New Policy Elite*. — [s.l.]: Free Press, 2004.
42. *Systems Theory Paradigm [Electronic resource] // Mode of access : <https://courses.lumenlearning.com/suny-introductiontocommunication/chapter/systems-theory-paradigm/>*. – Title from the screen.
43. *The Global Technology Revolution 2020, In-Depth Analyses (Bio/Nano/Materials/Information Trends, Drivers, Barriers, and Social Implications) [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/technical_reports/2006/RAND_TR303.pdf. Дата звернення: 17.02.2021
44. *The Role of Science and Technology in the context of International Security and Disarmament [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <https://www.un.org/disarmament/topics/scienceandtechnology>. Дата звернення: 13.02.2021
45. Thussu, D.K. (2006). *International Communication: Continuity and Change*. Hodder Education. p. 224.
46. Thussu, D.K. (2006). *International Communication: Continuity and Change*. London: Hodder Education.
47. Voltmeter, Ingrid. "International Communication Theory in Transition: Parameters of the New Global Public Sphere". Retrieved 23 November 2012.